

Stockholm 2015-10-26

Till Finansdepartementet

Remissvar: "Nya regler för AP-fonderna" (Ds 2015:34)

SPF Seniorerna som fått möjlighet att yttra sig över betänkandet Nya regler för AP-fonderna får härmed anföra följande.

Sammanfattning

SPF Seniorerna avvisar alla förslagen, undantaget ändringarna för AP7.

Allmänna synpunkter

Det allmänna pensionssystemet borde ha ett överordnat mål: Det ska leverera pensioner som gör det möjligt för människor att kunna leva på sin pension. Det är ett misslyckande för det nya pensionssystemet att inkomstpensionen faktiskt inte gör det ens efter ett helt arbetsliv, utan i allt för många fall måste stöttas upp med garantipension och bostadstillägg. Det bör också tas med när man betraktar det att pensionsnivåerna idag fortfarande är lägre än vad de var år 2009. Därför kräver vi envist en utvärdering och reformering av hela pensionssystemet.

Pensionsgruppen har valt att gå igenom del efter del i systemet istället för att ta ett helhetsgrepp. Det innebär att man lappar och lagar samtidigt som man inte vet säkert vad ändringarna kommer att innebära för helheten. Det är ett sätt att arbeta som ökar osäkerheten kring utvecklingen av de framtida pensionerna.

Detta delförslag behandlar AP-fonderna och innebär förslag till ändrad styrning och förvaltning av dem. Ansvaret för styrningen av AP-fonderna flyttas i stor utsträckning från riksdagen till den nya myndigheten AP-fondsämnden. Därigenom flyttas även ansvaret från riksdagen till regeringen. Likaså flyttas ansvaret för viktiga förvaltningsfrågor som analys av pensionssystemets långsiktiga målsättning, referensportfölj, kostnadstak, organisation och arbetssätt från AP-fonderna till AP-fondsämnden/regeringen.

Vi säger nej till förslagen.

SPF Seniorerna

Hantverkargatan 25, Box 225 74, 104 22 Stockholm

Tel 08-692 32 50 info@spfseniorerna.se

Org nr 88 80 00-2830 Pg 607678-0 Bg 5959-0182

www.spfseniorerna.se

Skälen till vårt nej är följande:

AP-fonderna är inte en del av statskassan utan de har byggts upp av avgifter från Sveriges arbetsgivare och löntagare och tillhör dagens och framtidens pensionärer. Fonderna har svarat för en utjämning över tid och (de flesta år) en bra avkastning till rimlig risk.

I internationella studier står sig fonderna mycket väl med hög avkastning och låga kostnader. Fondernas styrelser har också själva på ett klokt sätt, inom ramen för gällande regelverk, utvecklat sina strategier för placeringar som lever upp till samhällets förväntningar på hållbar utveckling.

Vi menar att det är principiellt viktigt att AP-fonderna fortsätter att styras via av riksdagen stiftad lag.

Förslaget att AP-fondsnämnden fastställer en referensportfölj mot vilken fondernas avkastning utvärderas årligen kommer att innebära stora risker för likriktning och därmed sämre avkastning. Placeringsbesluten riskerar att inte utgå från vad som är långsiktigt bäst för pensionssystemet utan från hur årets utvärdering kommer att utfalla.

På samma sätt finns risker för att öppnare placeringsregler inte utnyttjas eftersom ramverket som fastställs av AP-fondsnämnden kommer att göra fonderna tveksamma till att avvika från referensportföljen.

Det ekonomiska läget, inte bara i Sverige, är osäkert och många ekonomer pekar på stora risker inför framtiden. Att i detta läge genomföra en stor förändring av styrning och förvaltning samt minska antalet AP-fonder till tre kommer med stor sannolikhet att innebära försämrad avkastning, i vart fall under ett antal år. Likaså riskerar övergångskostnaderna att bli höga och dessa ska, så vitt vi förstår, finansieras ur fonderna.

AP-fondernas styrelser har genom ett långsiktigt arbete fått till ett arbetssätt i den finansiella förvaltningen som innebär att förvaltarna har målet om att värna kapitalet och skapa förutsättningar för långsiktigt uthållig förvaltning - inte högsta möjliga avkastning nu, som den vanliga finansiella sektorn har. Den insikten riskerar att försvinna med den kraftiga personalomsättning som förslaget kommer att ge upphov till.

Avsikten att öka kostnadseffektiviteten är god, men förändringar medför alltid stora kostnader i sig, och det man kan tjäna på kostnadsbesparingar är oftast avsevärt mindre än vad man tjänar bara på ett par punkters bättre avkastning.

Avslutningsvis vill vi peka på att det är helt möjligt att göra ändringar i gällande lag för att öppna upp placeringsreglerna, till exempel genom att införa aktsamhetskriteriet. Vi vill också framföra ett starkt krav på att riksdagen varje år ordnar en offentlig hearing med Pensionsmyndigheten, AP-fonderna och andra intressenter för att ge allmänheten ökad insyn i hur pensionssystemet utvecklas. Det menar vi skulle bidra till att öka människors kunskaper och förståelse för hur pensionssystemet är uppbyggt, vikten av att arbeta längre, betydelsen av att ha anställning med tjänstepension m.m.

De i promemorian föreslagna ändringarna för AP7 tillstyrker vi.

A handwritten signature in blue ink that reads 'Christina Rogestam'.

Christina Rogestam
förbundsordförande SPF Seniorerna